

Budapest, 2021. október 28. - **Változásokat sürgettek az internetes platformok növekvő hatalma és manipulatív hatása miatt, valamint a szólásszabadság biztosítása érdekében a Nemzeti Közszerológati Egyetem (NKE) által szervezett nemzetközi konferencia felszólalói csütörtökön Budapesten.**

A kétnapos tanácskozás megnyitóján az NKE rektora feltette a kérdést: milyen szerepük lehet egyes szervezeteknek, kormányoknak a szólás- és sajtószabadság területén, amikor a magánkézben lévő platformok egyre nagyobb hatalommal bírnak, "nagyobb hatalommal, mint sok kormány"?

Olyan hatalom van a kezükben, amellyel korlátozni tudják a felhasználókat, és azt, hogy milyen tartalmakat érhetnek el könnyedén az emberek - tette hozzá Koltay András.

Kiemelte, hogy a személyre szabott hírek csökkentik az információk sokféleségét.

A felhasználók nem találkoznak olyan véleményekkel és nézetekkel, amelyek ellentmondhatnak saját elképzeléseiknek. A platformok a tartalmak moderálásával, törlésével, a személyre szabott hírekkel "gyakorlatilag eldöntik, hogy mit olvasson a felhasználó" - jelentette ki.

Az internetes platformokon előforduló gyűlöletkeltő beszédet és az álhíreket olyan jelenségeknek nevezte, amelyek miatt szükség van a szabályozásra.

A rektor kitért arra, hogy sokszor felteszi a kérdést a hallgatónak, valóban elolvasták-e az adatkezelési tájékoztatót, amikor elfogadták a közösségimédia-platformokon a felhasználói nyilatkozatot, de erre eddig még senki nem tette fel a kezét.

Koltay András szerint az internetes platformok szabályozása sok szempontból elavult. Példaként említette, hogy az alkotmányokban garantált szólás- és sajtószabadság sem tud kellően érvényesülni, azt ugyanis a szolgáltatók korlátozhatják.

Több országban, az Európai Unióban is dolgoznak szabályozási javaslatokon, mind az országok, mind a szupranacionális intézmények részéről - mondta Koltay András, aki szerint "nagyon bizonytalan a jövő".

Jack Balkin, az amerikai Yale Egyetem professzora azt mondta: a közösségimédia-platformok megjelenése gyakorlatilag átalakította az 1995 és 2010 közötti időszakban megismert digitális kommunikációt. Felhívta a figyelmet, hogy a platformok képesek blokkolni tartalmakat, felhasználókat, manipulatív hatással is bírnak.

A magán- és a közszerféra is igyekszik az algoritmusokon keresztül befolyásolni a népességet. Látni akarják, hogy a felhasználók mit akarnak csinálni, milyen terveik vannak, és ezen ismeretének felhasználásával szándékoznak befolyásolni őket - mondta a professzor.

Az algoritmusok uralta társadalomban "az nyer", akinek a legtöbb adat áll a rendelkezésére. Ez az oka annak, hogy sok kormány és magáncég is beruházott ebbe a területbe - jegyezte meg.

Az amerikai szakember arra is felhívta a figyelmet, hogy a közösségimédia-cégek nem egyik napról a másikra tettek szert gazdasági hatalmukra.

Ez a '80 évekig visszavezethető jogszabályi - köztük szerződés- és versenyjogi - változások eredménye. Ha mindezt meg szeretnék reformálni, akkor sok területet érintően, új megközelítésből kell szabályokat alkotni - közölte Jack Balkin.

Lubos Kuklis, az Európai Médiaszabályozó Testület Platformjának (EPRA) elnöke elmondta: a digitális szolgáltatások törvényéről intenzív viták folynak Brüsszelben. A szakember részletesen ismertette az online platformok szabályozásának nehézségeit.

Kiemelte, nem megvalósítható, hogy minden tételért felelős legyen a platform üzemeltetője. Az online platformoknak korlátozott felelősségük van, ami a tartalmak szisztematikus kezelésére, mint például a megosztásra terjed ki. A platformok csak az illegális tartalom miatt vonhatók felelősségre, de azért is csak akkor, ha tudatában vannak a jogszerűtlenségnek - tette hozzá.

Lubos Kuklis szerint tagállami és európai szinten is szükség van szabályozó szervekre és hatóságokra. Ugyanakkor kiemelte, hogy az Európai Bizottság politikai szerv, így egy alá tartozó uniós hatóság nehezen lenne összeegyeztethető a tagállamok erős függetlenségi igényével.

A konferenciát szervező információs társadalmi kutatóintézet (NKE ITKI) vezetője, Török Bernát elmondta: mintegy két éve kezdték szervezni a nemzetközi konferenciát, de a koronavírus-járvány miatt mindig el kellett halasztani a megtartását.

A kétnapos rendezvényt hibrid formában rendezték meg: előadók és hallgatók személyesen és online csatlakoznak a beszélgetésekhez - közölte a kutatóintézet vezetője.